

Szakmai beszámoló

a 25. Szabolcs-szatmár-beregi Nemzetközi Levéltári Napokról

az NKA 204108/01491. sz. pályázatához

Mint negyedszázada minden évben, az idén is megrendeztük nemzetközi levéltári napjainkat, amelyhez nélkülözhetetlen volt a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiumának támogatása, amit ezúton is köszönünk!

Az első világháború végének évfordulóján dr. Barabás László tiszteletbeli osztrák konzul kezdeményezésére összefogtak a nyíregyházi intézmények és szeptember 27-28-án tartott levéltári napjainkhoz csatlakozva emlékprogramokkal idézték meg a bukást.

A levéltár hagyományos nemzetközi konferenciája mellett a múzeummal közös emlékutat is szeretett volna szervezni Galíciába, de a pályázati támogatás nem fedezte volna a tervezett költségeket, így a valós utazás helyett rendezvényünk második napján virtuális utazásra hívtuk az érdeklődőket.

Programunk a tervezettek szerint zajlott. A megnyitón köszöntötte a vendégeket Seszták Oszkár, a megyei közgyűlés elnöke, Román István kormány megbízott, dr. Ulrich Attila, Nyíregyháza alpolgármestere. Megtisztelte a rendezvényt üdvözlő szavaival Gupalo Arkady, Ukrajna nyíregyházi vezető konzulja és Kuti László, hazánk ungvári első konzulja. Ausztria tiszteletbeli konzulja, dr. Barabás László nemcsak a téma ötletgazdája volt, hanem nagy segítséget nyújtott az osztrák előadók meghívásában, előadásaik tolmácsolásában.

A 25. évre röviden visszatekintve tisztelegtünk a programsorozat elindítója, dr. Nagy Ferenc hajdani igazgató emléke előtt is.

A munkánkat segítők, iratot, könyvet adományozók számára átnyújtott Pro Archivó-emléklapaink közül Pregitzer Fruzsina színművésznő örvendeztette meg előadásával a jelenlévőket. Az idén 2 ajándékozó és 2 szponzor [vehette át](#) emléklapunkat.

A jubileumi levéltári napon szerettünk volna hidat teremteni a múlt és a jövő között, így a tudományos program mellett különös figyelemmel voltunk az jövő nemzedékére, a diákokra. A hagyományos helytörténeti pályázatunk mellett a diákok érdeklődését is szerettük volna [ráirányítani](#) a Nagy Háború személyes forrásaira, és ezáltal az emberi sorsokra, érzésekre. A [legjobb írást](#) Kutassy Hellától, a helyi Zrínyi Ilona Gimnázium tanulójától kaptuk.

Helytörténeti pályázatunkra 13 pályázótól 15 dolgozat [érkezett](#). Mint dr. Sallai József örökös elnök [elmondta](#), a kiírók delegáltjaiból álló zsűri magas színvonalúnak ítélte az írásokat, és a múzeum, könyvtár és levéltár által jutalmazott helyezettek mellett különdíjakat is kiosztott. A legjobbak, Kührner Éva és Takács Zsolt Gusztáv lehetőséget kaptak a bemutatkozásra és dolgozatuk ismertetésére. A pályázat első helyezettje Kührner Éva lett, aki röviden bemutathatta a jelenlévőknek dolgozatát.

A tudományos konferenciát, amelynek levezető elnöke dr. Rémiás Tibor múzeumigazgató volt, a helyi Vasvári Pál Gimnázium Vita Memoriae 100 projektjének bemutatója nyitotta. A Győri

Izabella és Gulyás Anita tanárnők által vezetett munkában a nyíregyházi kis team a rzeszóvi Szent Hedvig Gimnázium diákjaival a facebook segítségével gyűjtötte össze a világ minden részén álló világháborús emlékművekről készült fotókat. A munkáról [kisfilmet](#) készítettek és a Nyíregyházára érkező lengyel diákokkal közösen [számoltak be](#) arról, mit jelentett számukra ez a feladat.

Az előadások sorát egy szatmári család, a jelentős birtokkal és befolyással bíró Vécseyek története nyitotta. Dr. habil. Zsoldos Ildikó, a Nyíregyházi Egyetem intézetvezető tanára kutatásai alapján [vázolta](#) a családtagok első világháborús tevékenységét. Gottfried Barna főlevéltáros is a háború eseménytörténetében feltáruuló emberi vonásokat közvetítette, amikor az 1917-es orosz karácsonykor történt frontbarátkozásról [szólt](#). Bécsből érkezett vendégünk, Wendelin Ettmayer nyugalmazott nagykövet azokat az érzéseket, szituációkat, eseményeket [villantotta fel](#), amik Ausztriában a felszínre törtek a bukás hatására. Az előadást a jelenlévők kivetítés tolmácsolással követhették. A tények és az érzelmek összhangját tükrözte dr. Bene János, a Jósa András Múzeum nyugalmazott igazgatójának előadása, aki a huszárság kutatójaként és a kétévente szervezett huszártalálkozóval emléküik megőrzésében fontos szerepet vállalóként a nyíregyházi huszárok sorsát [mutatta be](#). A konferencia második blokkjában az egyéni perspektíva, a személyes történelem volt a közös pont. Kiss Éva iratajándékozónknak köszönhetően édesapja, a szatmári levéltáros Kiss Ernő háborús [feljegyzéseit](#) a Henszel Ágota és Gottfried Barna szerkesztésében 2015-ben megjelent könyvből ismerhettük meg. Most Dr. Barabás László révén Osváth Lajos bihari levéltáros, majd debreceni számvevő emlékei is nyilvánossá váltak. A családi és a nagyváradi levéltárban fennmaradt iratok alapján készült [előadással](#) az unoka is tisztelgett a dédapa emléke előtt.

A háború elszenvedői után a politikát alakító, így a magyarok sorsát is formáló politikust ismerhettek meg az érdeklődők Georg Kastner, az Andrássy Egyetem tanszékvezető tanárának előadásából. A "bukás keresztapjának", Czernin külügyminiszternek a tevékenységét bemutató összefoglalót, mivel az előadó nem tudott személyesen eljönni, magyarul Smid Enikő levéltáros [olvasta fel](#). Német vendégünk, Wilfried Forstmann nyugalmazott professzor is a személyes történelem forrását választotta bemutatásra. Két évtizeddel ezelőtt a 19. századi Adolf Glassbrennert [ismertette meg](#) velünk az 1848-as szabadságharcra emlékező levéltári napunkon, most Harry Graf Kessler naplójáról készített előadását küldte meg nekünk. A német szövegeket dr. Barabás László fordította.

Sajnálunk, hogy nem tudott velünk lenni két felkért előadónk, így a napot két olyan határon túli előadó kolléga, aki a negyedszázad alatt szinte minden levéltári napunkon vendégként vagy előadóként hozzájárult ahhoz, hogy betekintsünk Kárpátalja és a Vágsellye környéke történelmébe. [Novák Veronika](#), a Nyitrai Állami Levéltár Vágsellyei Fióklevéltárának igazgatója a háború következményeiről, [Csatáry György](#), a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Magyar Főiskola tanszékvezető tanára pedig a Kárpátaljai Állami Levéltárban őrzött forrástípusokról és az emlékezőskultúra megnyilvánulásairól szólt.

A centenáriumi megemlékezéshez a helyi közgyűjtemények is csatlakoztak. A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban [gyermekfoglalkozás](#) keretében mutatták be a háborús verseket és dalokat, illetve könyvekből és folyóiratokból nyílt [kiállítás](#) a konferencia előtti nap. A Szent Atanáz Hittudományi Főiskola Könyvtárában is a napokban látogatható az a kiállítás, amely a görögkatolikusság szemszögéből láttatja a háborút. A levéltárban a rendezvény tiszteletére készült kis [kiállításon](#) dr. Vraukó Tamás, dr. Bene János és Gottfried Barna háborúról íródott könyvkülönlegességeit és a megyei kormány megbízottal közös felhívásunkra a településektől beérkezett, világháborús emlékművekről készült fotók tekinthetők meg. A Jósa

András Múzeum [kamarakiállításának](#) programja a konferencia része volt. A 16,30-kor nyíló tárlaton a múzeum világháborús ereklyéi mellett kiállították a Magyar Nemzeti Levéltár őrizetében lévő, trianoni békeszerződést kodifikáló törvényszöveget is.

A napot a Hősök Temetőjében főhajtással zártuk. A koszorúzás előtt Pregizter Fruzsina előadását és dr. Vinnai Győző országgyűlési képviselő emlékbeszédét hallgatták meg a konferencia résztvevői.

A második napon rendhagyó [történelemórát](#) vezetett Gottfried Barna főlevéltáros, amelyen nem csak diákok, hanem felnőttek is részt vettek.

A rendezvény fő támogatója a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiuma és az Osztrák Kulturális Fórum volt. További [támogatóinknak](#) is köszönetet mondunk.

A rendezvényen a tervezett létszámban (a két nap együtt kb. 150 fő) vettek részt az érdeklődők, akik között középiskola diákok, egyetemi hallgatók, aktív dolgozó felnőtt és nyugdíjas korosztályba tartozók is voltak.

A rendezvényt követően minden felmerült költséget rendeztünk, a szerződéseket, számlákat csatoltuk.

A rendezvényről készült híradások, képek, beszámolók honlapunkon elérhetőek.

További képek a honlapunkon elérhetők: <http://www.szabarchiv.hu/drupal/image/tid/458>

<http://www.szabarchiv.hu/drupal/node/165302>

http://mnl.gov.hu/mnl/szszbml/hirek/leveltari_napok_nyiregyhazan

Médiahírek:

- Szabolcs Online: [hír1](#), [hír2](#), [hír3](#)
- Nyíregyháza.hu: [hír1](#), [hír2](#)
- [Nyíregyházi TV](#)
- [Osztrák Kulturális Fórum](#)

- Kelet-Magyarország: [2018.09.28.](#); [2018.10.02.](#); 2018.10.12: [hír1](#), [hír2](#)
- [Nyíregyházi Napló](#)

Támogatóink:

- NKA Közgyűjtéményi Kollégiuma
- Osztrák Kulturális Fórum

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Közgyűlése
- Nyíregyháza MJV Önkormányzata
- Bakos Szikvíz
- Csekő Kávéház és Gyorsétterem
- McDonalds Nyíregyháza
- Renomé Print Kft.
- Szolex Kft.
- Tiszántúli Takarékszövetkezet
- Tulipa Kft.
- Vela Pékség

Együttműködő szakmai partnereink

- Jósa András Múzeum
- Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár
- Móricz Zsigmond Színház
- Nyíregyházi Egyetem
- Szent Atanáz Hittudományi Főiskola Könyvtára
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Honismereti Egyesület

Honlapunkon az elérés:

http://www.szabarchiv.hu/drupal/sites/default/files/nka_204108_01491.pdf

Hungaricana elérés:

Beszámoló feltöltése

Beszámoló feltöltése

Kérjük, tölts fel pályázati beszámolóját az alábbi űrlap segítségével. Felhívjuk figyelmét, hogy a beszámolót csak PDF formátumban áll módunkban elfogadni. Fontosnak tartjuk még megjegyezni, hogy A FELTÖLTÉS NEM AUTOMATIKUS, az űrlapokat kollégáink minden esetben áttekintik, s csak az után (ez esetlegesen néhány nap) kerülnek közzéadásra. Megértését köszönjük!

Intézmény neve

kötelező

Hely

kötelező

Beszámoló címe

kötelező

Pályázat azonosító

A helyes forma a következő :XXXXXX/XXXXX (A régi: XXXX/XXXXX)

Megítélt összeg

Kérjük a teljes összeg kiírását!

Email cím

kötelező